

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-10518/2017-ERU

V Ostravě dne 11. října 2017

Č. j. 10518-3/2017-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-10518/2017-ERU s obviněným z přestupku, společností **Královéhradecká provozní, a.s.**, se sídlem Víta Nejedlého 893/6, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové, IČO: 274 61 211, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, společnost Královéhradecká provozní, a.s., se sídlem Víta Nejedlého 893/6, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové, IČO: 274 61 211 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 24. dubna 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Dub u Mžan u nemovitosti č. p. ■■■ zemní práce v souvislosti se stavbou „Stavba vodovodní přípojky na p.p.č. ■■■ přes st.p.č. ■■■ a st.p.č. ■■■ v katastrálním území Dub u Mžan, obec Mžany, místní část Dub, pro rodinný dům č.p. ■■■“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE DN 63, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 60 000 Kč** (slovy: šedesát tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 32617.

Odůvodnění

Dne 14. července 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu PE DN 63 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 4. srpna 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 07619-6/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. KO-07619/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 5. října 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že práce na stavbě „Stavba vodovodní přípojky na p.p.č. [REDAKCE] přes st.p.č. [REDAKCE] a st.p.č. [REDAKCE] v katastrálním území Dub u Mžan, obec Mžany, místní část Dub, pro rodinný dům č.p. [REDAKCE]“ (dále jen „stavba“) prováděl účastník řízení na základě písemné objednávky ze dne 10. dubna 2017 uzavřené s panem [REDAKCE] (dále jen „objednatel“).

Dne 26. září 2016 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě na základě žádosti objednatele vyjádření zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Z tohoto stanoviska jasně vyplývá, že v zájmovém prostoru stavby dojde k dotyku se středotlakým plynovodem PE d 63. Mezi podmínkami stanoviska je pak mimo jiné uvedeno, že před zahájením stavební činnosti bude provedeno vytyčení trasy a přesné určení polohy plynárenského zařízení a že nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických nebo bateriových a motorových nářadí.

O vytyčení plynárenského zařízení jeho správcem nebylo účastníkem řízení ani jinou osobou požádáno.

Dne 24. dubna 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Dub u Mžan u nemovitosti č. p. 36 při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození středotlakého plynovodu PE DN 63 účastníkem řízení.

Účastník řízení kontrolnímu orgánu sdělil, že na začátku dubna 2017 začal jednat s objednatelem o připojení nemovitosti č. p. [REDAKCE] v obci Dub u Mžan na vodovodní řad. Byla uzavřena smlouva o dodávce vody, ověřena projektová dokumentace i územní souhlas a dne 10. dubna 2014 si obě strany vzájemně upřesnily detaily rozsahu prací. Objednatel se přitom zavázal, že si v souladu s projektovou dokumentací a vyjádřením příslušných správců inženýrských sítí zajistí veškeré výkopové práce pro napojení na vodovod a uložení přípojkové hadice. Pouze účastníka řízení požádal o provedení podvrtu pneumatickým podtunelovačem pod silničním tělesem. Na základě toho účastník řízení objednateli sdělil, že výkop rýhy musí být proveden tak, aby vyskytující se plynovodní potrubí v úrovni obrubníku na straně vozovky k nemovitosti bylo odhalené a viditelné. Byl zároveň upozorněn na nutnost dodržení podmínek všech vyjádření správců sítí, zejména na jejich vytyčení

a případné odhalení. Termín realizace byl domluven na 24. dubna 2017. Toho dne však zaměstnanci účastníka řízení na místě zjistili, že plynové potrubí nebylo odhaleno. Dle vyjádření objednatele nebylo možné provádět výkop k odkrytí plynové potrubí z důvodu výskytu místní kanalizace v těsné blízkosti u komunikace. Pro jeho odkrytí by byl prý nutný zásah do obrubníků v komunikaci, což nebylo správcem komunikace povoleno. Zaměstnanci účastníka řízení se nejprve rozhodli, že podvrt neprovedou, ale po chvíli podleli ujišťování stavebníka a místního občana, že plynové potrubí v žádném případě nebude v hloubce 1,4 m předpokládané pro provedení podvrtu. Ačkoliv byl podvrt proveden v nastavené hloubce 1,3-1,4 metru, došlo kovovou špicí podtunelovače k poškození plynovodu.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 2,07 m³ plynu do ovzduší za dobu 45 minut a k přerušení dodávky plynu 2 konečným zákazníkům, přičemž jedno odběrné místo v době přerušení dodávky neodebíralo plyn, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 24. dubna 2017 a z Protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 27. dubna 2017.

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly účastníkem řízení uhrazeny.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení bylo dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním spise, že účastník řízení sice nevěděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti, nicméně tuto skutečnost vědět měl a mohl ji na základě příslušných dokumentů vědět, a to především ze stanoviska správce plynárenského zařízení zn. [REDAKCE]. To odkazuje na nutnost provést vytyčení plynárenského zařízení jeho správcem. Subjekt provádějící zemní práce by tedy neměl spoléhat pouze na ujištění objednatele, které se v tomto případě ukázalo chybným, ale měl by se při posuzování toho, zda se v oblasti stavby nachází určité inženýrské sítě, řídit informacemi od správců dané sítě. Správní orgán také poukazuje na skutečnost, že předmětem podnikání účastníka řízení je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Při výkonu své činnosti se tak účastník řízení musí často obligatorně zabývat existencí síťových zařízení a nemůže se spokojit s tím, že od objednatele neobdrží přesné informace o poloze energetického zařízení. V dané situaci by měl podniknout aktivní kroky k přesnému určení polohy plynárenského zařízení, ať už prostřednictvím objednatele nebo svépomocí,

jinak na sebe jakožto osoba provádějící tyto práce přijímá riziko z případného porušení energetického zařízení.

Ochranné pásmo plynárenského zařízení se v území nachází ex lege, tím pádem jeho faktickou existenci, která se odvíjí od objektivní existence energetického zařízení, s nímž je toto ochranné pásmo spojeno, nelze popřít. Pokud by tak byl účastník řízení řádně obeznámen s vytyčením poškozeného plynovodu, což bylo jeho povinností, musel by o ochranném pásmu a jeho poloze vědět. Subjektivní nevědomost o existenci ochranného pásma v tomto případě nezbujuje pachatele odpovědnosti za přestupek.

Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností a podle podmínek stanovených správcem distribuční soustavy.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ve smyslu ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku minimálního množství plynu do ovzduší a k přerušení dodávky plynu 2 konečným zákazníkům, přičemž jedno odběrné místo v době přerušení dodávky neodebíralo plyn, což hodnotí správní orgán jako polehčující okolnost. Skutečnost, že účastník řízení prováděl výkopové práce, aniž by měl vytyčeno plynárenské zařízení jeho správcem, posoudil správní orgán jakožto přitěžující okolnost, neboť subjekt, jehož předmětem podnikání je mimo jiné provádění staveb, jejich změn a odstraňování si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností. Při stanovení pokuty naopak nehodnotil správní orgán provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně jakožto přitěžující okolnost, neboť si je vědom, že podvrť pod komunikací nelze provést jinak než za pomoci stroje.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu nákladů spojených s opravou plynárenského zařízení. Účastník řízení nebyl v poslední době evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení